

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 37 nr. 9

16. maj 2024

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Angalanissavit tullia
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk

- Suliffeqarfitut inniminninermi attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Nammineq akilgassaappat attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

Bestil din næste rejse
hos Greenland Travel

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 70 11 07 • www.greenland-travel.gl

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaaspaq Aqqutaq 8 982, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:
Mandag-fredag 7.00-17.00
Lørdag 8.00-12.00
E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppenarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Naalakkersuisut: Nammineerluta pilersuinerusa- riaqarpugut

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni nammineerluta pilersuinerusumik pilersitsiniarput, taamaattumillu aal-lartisarneqarpoq strategiimik ingerlatsineq, tassani tamarmik akornutaasut, nunatsinni nerisassanik nioq-qutissianik siammarterinermut aqutissiuussisut, ilanngullugit akiusut katitigaaneri, misissorneqassap-put.

Ukiup manna naanerani Naalakkersuisoq namminersulivin-nissamut Kalistat Lund naatsorsuutigaa nunap siullerpaa-mik namminersulivinnissamut pilersaarutaa saqqummiun-neqarsinnaassasoq, tassani siuttuuffigineqartoq tassaavoq, “innuttaasut tamarmik pitsaasunik peqqinnartunillu nunat-sinni nerisassaqaarnissamut periarfissaqassapput nerisassa-nillu pilersuineramik pitsanngorsaataasumik misigisaqassal-lutik kalaallit tunisassiaatigut”.

Anguniagaq nutaaq tamanna takuneqarsinnaavoq Kalistat Lundip IA-mi ilaasortamut Mariane Paviassenimut akissu-teqaammini, tassani aalajangiiffigisassatut siunnersuutigi-neqarpoq Naalakkersuisunut pisussaaffiliissasoq, “kalaallit

nerisassiaasa niuertarfinni akiisa qanoq aallaaveqaarnissaa-nik nassuiaateqaarnissaq” pillugu.

Akit pitsaasut

- Nassuiaatip taassuma saniatigut ersersinneqassaaq, qanoq iliorluni tunisassiat akitigut pitsaanerusumik innuttaasunut neqeroorutigineqarsinnaanerat, taamaalilluni aalajangiiffigi-sassami allassimavoq.

Siunnersuut Naalakkersuisunit nuannaarutigineqarpoq, erseqqissaatigalugu politikkikkut pingaarnertut inissisima-soq tassaasoq nunap namminersulivinnissamut gradianik qaffassaanissaq, “tassani nerisassiornerput illersorneqarluni illersugaallunilu kinguaariinnit kinguaariinnut ingerlateqq-inneqartassaaq ilisarnaatigalugu.”

- Inuiaqatigiit namminersortutut ineriartortinneqaarnissaa-nut iluatsitsilluarumalluni, paasisariaqarpoq nunaqarfim-miunut unammilligassat aammalu nunaqarfimmiunut inger-latitseqatigiiffiit suut ingerlatiinnarneqaarnersut.

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Ilioqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

^{Nutaaq}
kujataamiu
Naqiterisoq / Udgives af:
Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq
Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:
23. maj 2024

Normu tulleg saqqummissaaq:
Næste nummer udkommer:

30. maj 2024

anngilaq, nalunaarpoq Kalistat Lund.

Pilersaarutaavoq, iliuusissatut pilersaarutit anguniakkat, anguniakkat ilaannik aammalu aallartitat ilanngunneqassasut, nunatta namminersortutut ineriartortinneqarnissaa qaffassarneqassammat ukiup 2030-p tungaanut.

Aningaasarsiornikkut kiffaanngissuseqarnerup annikillisinnissaa

- Strategi taanna ilaatigut sinaakkutissanik pilersitsissaaq, taamaalilluni

Taamaattumik pingaaruteqarpoq tamakkiisumik unammilligassat, periarfissat aammalu akimmiffissat misissuiffigineqarnissaat, taama nalunaarutigineqarpoq akissummi.

Akuutinneqartut amerlanerit

- Sulissutigissavarput nioqqutissat nunatsinneersut pisisartunut akikinnerusumik, takuneqarsinnaanerulernissaannik pitsaassusermik qaffasinnerusumik tuniniaanissaq. Tamanna anguniarlugu, suliffeqarfiit tamarmik ilanngunneqassapput aaqqiissutissanik ataatsimoorussamik pilersitsinissamut.

Nioqqutissiorfiit, pisisartut aammalu pisiniarfiit suleqatigiillutik ataatsimoorussamik aaqqiissutissanik pilersitsissapput inuiaqatigiinnut iluaqtaasussamik. Nunatta namminersortutut ineriartortinneqarnissaa tamatta ataatsimoorluta soqutigisaavoq, taamaattumillu kisimiilluni iliuuseqartoqarsinna-

innuttaasut nerisassanik pilersuinerat aningaasartuutikinnerulissammat. Taamaaliornermi uagut nammineq pigisavut atorluarnerulissavavut, avataaniit kiffaanngissuseqarnerup annikillisinnissaa, inuussutissarsiutivut siuarsarnissaat, nerisassanik igiinnarnissap annikillisinnissaa, kiisalu kulturi ataqqinassuseqarnerpullu nukittorsarnissaat, Kalistat Lund oqarpoq.

Naalakkersuisut Mariane Paviassenip siunnersuutaa tusaatis-satut tiguaat, taassumalu siunnersuutaa allanngortinniarlugu siunnersuuteqarput, tassanilu akitigut tunngavissat ilanngunneqassapput siunissami strategi suliarineqarnerani, taakkulu inernerit Inatsisartut ilaasortaannut agguaanneqassapput ukioq 2024 naannginnerani.

Angallatitaarnissaq takorloorpiuk? Er drømmen en ny båd?

Nutaamik angallatitaarnissaq imaluunniit pisoqqap taarsemissaa takorloorpiuk? angallammut isumannaallisaanermullu atortunut taarsigassarsianik GrønlandsBANKEN-imi pilersitsigit **27. marts-miit - 24. maj** tungaanut pilersitsinermilu akiliutigisartagaq sipaarlugu.

- Angallammut taarsigassarsianik pilersitsinermi akiliutigisartakkamut **100%-imik** akikilliliiffigit.
- Angallammik nutaamik imaluunniit atornikumik pisiguit atuuppoq.

Drømmer du om en ny båd eller at få skiftet den gamle ud? Opret dit lån til båd og sikkerhedsudstyr i GrønlandsBANKEN fra **d. 27. marts - 24. maj** og spar stiftelsesprovisionen.

- Du får **100% rabat på stiftelsesprovision** ved oprettelse af bådlån.
- Gælder hvad enten du køber en ny eller en brugt båd.

Skyder I sæler og drikker jer fulde? Grønlandske studerende i Danmark oplyser politikerne

Grønlandske studerende var tirsdag inviteret til Marienborg, hvor de oplyste politikerne om de udfordringer, de møder som studerende i Danmark.

De rejser tusindvis af kilometer hjemmefra med ambitioner og fremtidsdrømme i kufferten til et nyt studieliv i Danmark.

Tirsdag mødte godt 50 grønlandske studerende i Danmark op på Marienborg for at fortælle politikerne om nogle af de udfordringer, de oplever, når de skal starte et helt nyt liv i Danmark.

De grønlandske folketingspolitikere, Aaja Chemnitz (IA) og Aki-Matilda Høegh-Dam (Siumut), var initiativtagere til arrangementet, som den danske statsminister Mette Frederiksen lagde hus til. Her lovede statsministeren de studerende "et åbent sind og lukket mund".

En af de studerende, der sad rundt om de dugdækkede borde på Marienborg, var Naja-Theresia Høegh fra Qaqortoq. Hun var mødt op for at fortælle politikerne om den mistrivsel og ensomhed, man kan opleve som studerende fra Grønland. Særligt fordomme på jurastudiet på Københavns Universitet, hvor hun går på tredje år, har været udfordrende.

- I den første uge af studiet blev der sagt, "nå, Naja-Theresia, hvad laver I? Skyder I sæler og drikker jer fulde?".

- Selvfølgelig er jeg utrolig stolt af at være grønlænder og fange sæler, men det er meget kedeligt at opleve de her negative kommentarer, fortæller 23-årige Naja-Theresia Høegh.

Medstuderende er uoplyste om Grønland

Fordommene har særligt gjort det svært for Naja-Theresia Høegh at blive en del af studiemiljøet.

- Man føler sig ekskluderet på nogle fronter, fordi der kommer de her negative bemærkninger og i det hele taget kommentarer fra medstuderende, som er ubevidste om grønlandsk historie og kultur, siger hun.

Det kan Michael Bro nikke genkendende til. Han læser i dag grønlandske og arktiske studier på Københavns Universitet. Og selvom det er studie, hvor man netop har kendskab til grønlandsk kultur, har han oplevet fordomme andre steder i studiemiljøet.

- Jeg har tidligere været studerende på CBS, og der oplevede jeg eksklusion og diskriminerende udtalelser som "grønlænderstiv" og andre vendinger, som er racistiske, siger han.

Og de er langt fra de eneste, der oplever den slags kommentarer som studerende i Danmark. To ud af tre grønlandske studerende har oplevet fordomme om grønlændere eller Grønland på deres studie i Danmark, mens hver femte oplever negativ forskelsbehandling, viste en rapport fra Institut for Menneskerettigheder sidste år.

Nogle af anbefalingerne fra de studerende selv, er, at der skal være mere mentorskab, bedre information og hjælp til boliger, når de lander i Danmark.

Mere viden om det moderne Grønland

De anbefalinger tager den danske statsminister, Mette Frederiksen (S), til sig, sagde hun efter dialogmødet.

- Det gør et rigtig stort indtryk at høre deres historier.

- Det, der slår mig meget, er, at jeg havde tænkt, at det var overgangen til Danmark, der kan være svær. Og det er den også for nogle, men det kan overgangen tilbage til Grønland også være hvad angår bolig- og arbejdsmarked. Så vi har fået en masse gode idéer i dag, som vi nu tager med videre.

Mette Frederiksen, flere rapporter viser, at flere grønlænde-

re føler sig diskrimineret i det danske samfund inklusiv de studerende, der også oplever diskrimination på deres studier. Hvad vil den danske regering gøre for at komme det her til livs?

- Noget af det vi har talt om i dag, er behovet for, at vi danskere får mere viden om det moderne Grønland og ikke kun de historiske rødder og de historiske forbindelser mellem de to lande.

- Så er det klart, at der, hvor man oplever decideret racisme og diskrimination, skal vi sætte ind over for som myndigheder og samfund. Så jeg tror, at det kommer i flere lag, siger hun.

Klar til at rejse hjem igen

Netop hvad beslutningstagerne kan gøre for, at flere studerende vender hjem til Grønland efter endt studie, var også noget de grønlandske studerende debatterede.

De grønlandske beslutningstagere i salen inkluderede blandt andet borgmester for Kommuneqarfik Sermersooq, Avaaraq S. Olsen (IA), og borgmester for Avanaata Kommunia, Palle Jeremiassen (løsgænger).

Godt 50 studerende var mødt op på Marienborg. Af de

fremmødte politikere var der bl.a. danske statsminister Mette Frederiksen (S), den danske undervisningsminister Christina Egelund (M), borgmester i Kommuneqarfik Sermersooq, Avaaraq S. Olsen (IA), borgmester i Avanaata Kommunia, Palle Jeremiassen (løsgænger), og de to grønlandske folketingspolitikere Aaja Chemnitz (IA) og Aki-Matilda Høegh-Dam (Siumut).

Godt halvdelen af de grønlandske studerende i Danmark er nemlig ikke vendt hjem til Grønland tre år efter endt uddannelse. Det viser tal fra Grønlands Statistik. Og det skyldes særligt et usikkert bolig- og arbejdsmarked, hvor det kan være svært at etablere et hjem, lød det fra de studerende.

Naja-Theresia Høegh og Michael Bro er dog ikke i tvivl. De vil begge hjem, når uddannelserne er i hus.

- Jeg har et bedre tilhørsforhold til Grønland, så jeg kan ikke se mig selv på arbejdsmarkedet i Danmark.

- Heldigvis har jeg et godt grønlandsk fællesskab i Danmark. Jeg har Avalak. Derfor håber jeg, at man fra naalakkersuisut fortsat vil bidrage til at styrke det grønlandske fællesskab i Danmark, siger Naja-Theresia Høegh.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Takornariaqarnermut inatsit nutaq: Takornariartitsisut akuersis- summik peqartariaqalerput

Nunatsinni takornariartitsisartunut akuersissummik aaqqissuussinermik Naalakkersuisut atuutilersitserusupput. Inatsisissatut siunnersuut tusarniaassutigineqarpoq.

Isumannaatsuunissaq, peqqissuunissaq, avatangiisit piujuartitsinerlu eqqarsaatigalugit nunami maani takornariaqarnermik ineriartortitsineq ingerlanneqartariaqarpoq.

- Takornariartitsinermi ingerlatsinermut killiliussanik aalajangersaanikkut ineriartornerup tamatuma pissusissamisoornerpaamik siuarsarneqarsinnaanera ineriartortinneqarsinnaaneralu nalilerneqarpoq, oqaaseqaatini allassimavoq, tassuunakkullu "suliassaqarfinni tamani nunatsinni innuttaasut salliutinneqarnissaata qularnaarneqarnissaa" anguniagaa-voq.

Tunniussineq

Piffissami killiligaanngitsumi piffissamiluunniit killiligaa-
sumi akuersissut tunniunneqarsinnaasoq, taamaallaallu Kalaallit Nunaanni sumiiffinni aalajangersimasuni atuussin-
naasoq, Naalakkersuisut isummerput.

- Pisinnaatitsissummik pigisaqartut nunatsinnut attaveqartuuneranik tamakkiisumillu Kalaallit Nunaanni akileraartartuunissaannik, takornariartitsinermillu ingerlatsinerminnut atatillugu sillimaniarissamut pilersarusiorsimanissaannik sillimmasiisarnissaannillu piumasaqaateqartoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Piujuaannartitsisumik ingerlatsisoqarnissaanik aamma piumasaqaateqartoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, oqaaseqaatini allassimavoq.

Inatsisit naapertorlugit assartuutunik motorilinnik takornarianik Kalaallit Nunaannut tassanngaaniillu inuit angallassisartut akuersissuteqartarnermik piumasaqaataasussat ava-

taaniittariaqartut nalilerneqartoq, oqaaseqaatini allassimavoq.

- Angallassissutit nunakkut motorillit takusassarsiortitsisarnernut atorneqartassappata, kiffartuussinernulluunniit allanut takornariartitsinernut ilaasunut atorneqassappata Inatsisartut inatsisaata matuma iluaniittunut, akuersissuteqartoq-artarnissaa piumasaqaataasariaqassasoq, erseqqissarneqarpoq.

Nakkutillineq

Akuersissutitut piumasaqaatinik malinninnermik qulakkeerrinnittussamik, akuersissutitik tunniussisarneq nakkutillinermik malitseqartarpoq.

- Eqqartuussivinniit akuersissutitaqanngitsuni Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartunik suliat ingerlatsinerillu nakkutillinermut atatillugu tamaasa orninneqarsinnaaneri periarfissaasariaqartoq naliliisoqarpoq, tamanna nakkutillinermut atatillugu pisariaqartinneqarpat, ilisimatitsissutaavoq. Takornariartitsinermi ingerlanneqartussatut qinnuteqartup neqeroortiginiakkaminut sillimaniarnermut atatillugu pilersaarutitik suliaqarnissaa ilisimatitsissutaavoq, "nalorinnaatinik nalilersuinerit ilaassallutik, immikkut ingerlanniakkanut aalajangersimasunut atatillugu sillimaniarinnikkut naliliinernik imaqaassalluni, ulapungaarsimalluni iliuusissanut pilersarusiaq ilaassalluni, ulorianarlunnartunik pisoqassagaluarpat imaluunniit ajutoortoqassagaluarpat iliuusissanik pilersinneqartussanik allaaserisanik imaqaassalluni".

Siunnersuut naapertorlugi immikkut ittutigit siulianiittuni piumasaqaatini sanioqqutsisoqarsinnaaneranik periarfissaqartinneqassapput. Assersuutigalugu takornariartitsinermik ingerlatsisumi immikkut isiginiagassaqartillugu imaluunniit inuiaqatigiinnut atatillugu immikkut isiginiagassaqartillugu

tamanna atuussinnaavoq.

Qinnuteqartoq sillimmasiissuteqareersimappat allatigul-luunniit qularnaveeqqusereersimappat aatsaat akuersissu-mik tunineqarsinnaasoq, aammattaaq piumasaqaataavoq.

Zonenut agguataarinerit

Takornariaqarnermut inatsimmi nutaami immikkut iliuuseq alla tassaavoq inuussutissarsiortunut zonenut agguataarineq, zonellu taakkua iluanni inuit ingerlasinnaanissaat pineqar-poq.

-Pinngortitaq avatangiiserput, uumasut sumiiffimmiittut imaluunniit allatigut inuussutissarsiutinik ingerlatsineq, soorlu piniarneq piniartullu illersorumallugit mianeriumal-lugillu zone-ni aalajangersimasuni (paasillugu sumiiffinni aalajangersimasuni) imaluunniit piffissani aalajangersima-suni inuussutissarsiutinik tunngavilimmik ingerlatsisoqar-tarnissaanik aalajangersaasoqarnissaa pissusissamisuussaaq.

Pissutsit eqqaaneqareersut tunngavigalugittaaq matumanilu aamma killiliisoqartarnissaa angalaartunik uninngaartunillu, sumiiffinnut aalajangersimasunut atasumik aqutsisoqarnis-saa pissusissamisuussaaq, oqaaseqaatini allassimavoq.

Atugassarititaasussanik pineqartutut ittunik aalajangersaa-sarnerit kommuniniippata pissusissamisoornersaasoq Naalakkersuisut naliliipput, nalilersuisarnissanut kommuni-mi suliaasaqarfiit suut immikkut killilersuiviusariaqarnersut kommunit nalinginnaasumik piukkunnarnerummata.

Sumiiffiit assigiinnigitsut pingasut

Sumiiffinni assigiinnigitsuni, niuertunut takornarianullu assigiinnigitsunik atugassaqaartitsisuni, takornarialerisoqar-sinnaassasoq siunnersuutigineqarpoq.

- Assersuutigalugu inuussutissarsiornikkut ingerlatsinerni imaluunniit angalaartarnerni tammaarsimaartarnerniluunniit zonenut assigiinnigitsunut agguataarinerit pineqarsinnaap-put. Assersuutigalugu zone qorsuusoq killilersuivunngit-

soq, zone sungaartoq immikkut piumasaqaateqarfiusoq atu-gassaqaarfiusorlu, kiisalu zone aappalaartoq inuussutissarsiu-tinik ingerlatsisinnaanermut aamma / imaluunniit angalaar-sinnaanermut uninngaarsinnaanermullu tamakkiisumik iner-teqquteqarfiusoq pineqarsinnaapput, siunnersuutaavoq.

Pisortanut aningaasaqarnikkut pitsaasumik siunnersuut kin-guneqartussaasoq, Naalakkersuisut naliliipput. Suliffissat annertusinerisigut aamma aningaasatigut kaaviiartitat amerlinerisigut tamanna pissasoq naatsorsuutigineqarpoq, "qinnuteqaatinilli suliaqarnermut, akuersissutinik nalunaa-ruteqartarnernut kiisalu nakkutilliinermi sulianut pisussaaf-fiusunut" sulisut nukiinik siunnersuut pisariaqartitsissasoq oqaatigineqarpoq.

Kingunerisassat pitsaanngitsut

Suliffeqarfinnut aningaasaqarnikkut kingunerisassat arlaq-artut ilisimatitsissutaavoq, soorlu uku:

Akuersissut pillugu sulisussanik amerlanerusunik atorfini-tsisoqartariaqarsinnaavoq, atorussanik nutaanik takornari-artitsisarnermut atatillugu pisiniartoqartariaqartoqarsinnaal-luni assigisaanilluunniit.

Allaffissornikkut pitsaanngitsunik sunnuteqarsinnaavoq, akuersissummi atugassarititaasunik naammassinninniartar-neq, tamatumani aamma siunnersuummi aalajangersakkat nalunaarusiortarnissanut tunngasut naammassiniartarnissaa il.il., kiisalu aamma kingornagut nakkutilliisoqartarnissaa.

Zonenut agguataarinerit aningaasaqarnikkut allaffissornik-kullu kingunerlutsitsisinnaapput

Stor interesse for sælskind ude i verden

– Vi kan sælge alt det, vi får ind, siger Marie Larand, der er daglig leder af Great Greenland International, og som er stolt af at markedsføre historien om sælfangst og dermed Grønlands kulturarv

Der er stor efterspørgsel på de unikke grønlandske sælskindsprodukter fra Great Greenland i hele verden. Derfor kan fangerne i Grønland være med til at markedsføre Grønland, når de indhandler deres skind. Men der er brug for mange flere skind end dem, der indhandles i dag.

– Det er vigtigt for Grønland, vurderer Marie Larand, der er leder af Great Greenland International i Glostrup ved København, hvor der er udstillingslokale, lagerhal og systue.

Great Greenland har en kæmpe efterspørgsel på sælskind og sælskindsprodukter både i Danmark og udlandet.

– Vi kan sælge alle de skind, der kommer ind. Og vi udnytter alt på skindet, så der er meget få rester tilbage.

Kunderne er der, men vi får færre skind, siger Marie Larand og tilføjer, at det er meget vigtigt, at der indhandles flere skind.

Systuer flere steder

Salget består både af skind og egne produkter.

– Vi har selvfølgelig mest ud af selv at skabe værdistigningen ved at sy produkterne, men vi sælger også skind, siger Marie Larand.

– Alt det, vi kan få lavet i Grønland, det holder vi der. Men med den markant øgede produktion af færdigvarer de sidste otte år, er meget blevet outsourcet. Systuen i Qaqortoq har sine begrænsninger – både i forhold til uddannet personale, men i særdeleshed også i forhold til produktions

maskiner. I Qaqortoq er man dygtigst til arbejdet med sælskindet, man har mindre erfaring med for eksempel produktion af sko og støvler, hvilket også kræver specialmaskiner.

De maskiner har man ikke i Qaqortoq. Så der holder man fast i at lave de traditionelle grønlandske varer som luffer, pelse, hjemmesko og så videre, hvilket også stadig er Great Greenlands mest solgte varer. Ellers får vi syet i Danmark, Grækenland, Georgien og Portugal.

Historien er vigtig

Historien om den unikke grønlandske sælfangst er også vigtig. Kunderne skal vide, at der er mange sæler, der lever vildt, og at de ikke er udrydningstruede, samt at de fanges med traditionelle inuit fangstmetoder.

– Som medarbejder hos Great Greenland er jeg stolt af at fortælle historien om, hvordan vores arbejde med sælskind har en positiv indflydelse på Grønlands historie ude i verden. Vores virksomhed er en stærk drivkraft bag brugen af grønlandske ressourcer og bevarelse af et traditionelt håndværk, påpeger Marie Larand.

Great Greenland arbejder med og for de grønlandske fangere, som er deres skindleverandører. De er deres "helte", og dem er de stolte af.

– De leverer et skønt produkt i pagt med naturen og til gavn for hele Grønland. Deres arbejde er barskt og autentisk, men ikke mindst givende, både for dem selv og deres lokalsamfund. Vi hos Great Greenland er dybt taknemmelige over, at vi får lov til at præsentere deres smukke skind som færdige produkter til hele verden omkring os.

Sælskind har dybe rødder i Grønlands historie og kultur. I generationer har sælfangst været en central del af Grøn-

lands økonomi samt en kilde til føde og materialer. Great Greenland bygger videre på denne arv i en moderne verden.

- Vi forsøger fortsat at skabe luksuriøse produkter af højeste kvalitet fra sælskind, samtidig med at vi værner og respekterer de traditionelle metoder og værdier, siger hun og understreger:

– Vores markedsføring fokuserer på at fortælle historien bag hvert enkelt produkt, fremhæve fangerne og den kvalitet, som grønlandsk sælskind har.

Salg online

Marie Larand oplyser, at de fleste færdige produkter sælges i Danmark og Grønland, hvor de fleste produkter sælges til turister.

Der sælges for eksempel mange produkter til turister i Kangerlussuaq.

– Samtlige turister vil have et Great Greenland produkt med hjem, når de rejser ud af landet. Det kan være stort eller småt. Så vi ser frem til, at de nye lufthavne åbner, og der kommer flere turister, der vil købe vore produkter, siger Marie Larand.

Men Great Greenland appellerer til en bred vifte af kunder i både ind og udland. Kunder som værdsætter unikke sælskindsprodukter af høj kvalitet, som alle bærer en historie med sig af kulturel betydning fra Grønland.

Virksomheden udnytter i høj grad at nå ud til sine kunder via en solid online tilstedeværelse. Great Greenlands digitale kanaler (webshop, Facebook, Instagram, e-mailmarkedsføring) giver firmaet en global tilstedeværelse, som fremmer opmærksomheden og dermed efterspørgslen på de unikke produkter, og den gode historie bag Grønlandske fangstmetoder.

Great Greenland oplever en fremgang i efterspørgslen af sælskindsprodukter, og nye detail kunder kommer til hver

dag fra hele verden, via den internationale webshop.

– Samtidig har vi gode samarbejder med lokale forhandlere i hele Grønland, som også er rigtig dygtige til at formidle fortællingen og sælge de grønlandske skindprodukter til deres kunder og turister, lokalt i Grønland, siger Marie Larand.

Great Greenland International deltager i mange grønlandske events og kulturelle begivenheder året rundt, hvor de unikke produkter markedsføres. Dette kombineret med mange fysiske salgssteder og den store online tilstedeværelse er alt sammen med til at opbygge en stærk brandidentitet omkring Great Greenland og grønlandsk sælskind, der gør, at vi når bredt ud til kunderne på en effektiv måde, siger salgschefen.

Den kolde verden

Great Greenlands kunder er alle de steder i verden, hvor der er koldt lige fra Mongoliet til Canada.

– Vores bedste kunder er dem, der finder vore produkter nyttige. Det vil sige mennesker, der bor kolde steder.

Great Greenland har også et samarbejde med Kina, hvor man tidligere solgte mange skind, men på grund af deres wild animal band fra coronatiden, kan Great Greenland ikke eksportere sælskind til Kina.

Jacob Isbosethsen fra Grønlands Repræsentation i Beijing oplyser, at så vidt han er orienteret, er der stadig et forbud på import fra produkter fra vilde dyr som sælskind.

– Lige nu har vi ingen viden om ophævelse af dette forbud, men vi har en rigtig god og løbende dialog med ambassaden, de kinesiske myndigheder og det politiske system, hvor vi har gjort opmærksom på, at Naalakkersuisut gerne kommer med forslag til løsninger med henblik på at vi kan eksportere sælskind og produkter til Kina igen, siger han til Sermitsiaq.

Puisit amii nunarsuarmi soqutigineqarluartut

– Pissarsiaavut tamaasa tunisinaavavut, Marie Larand ulluinnarni Great Greenland Internationalimi pisortaq, puisinniartartermillu oqaluttuamik, taamaalillunilu Kalaallit Nunaata kulturikkut kingornutaanik siaruar-terinermik tulluusimaarutiginnittoq oqarpoq

Nunarsuaq tamakkerlugu Great Greenlandip immikkuullarissunik puisit amiinik nunatsinneersunik tunisassai anner-
toorujussuarmik piumaneqarput. Taamaammat Kalaallit Nunaanni piniartut puisittamik amiinik tunisinerminni Kalaallit Nunatsinnik nittarsaasseqataasinnaapput. Puisilli amii maannakkut tunineqartartunit amerlanerujussuit pisa-
riaqartinneqarput.

– Tamanna Kalaallit Nunaannut pingaaruteqarpoq, Marie Larand, Københavni eqqaani Glostrupimi Great Greenland Internationalimi, takutitsivittalimmik, toqqorsivittalimmik mersortarfilimmilu pisortaq naliliivoq.

Danmarkimi nunanilu allani puisit amii puisillu amiinik tunisassiat Great Greenlandimeersut annertoorujussuarmik piumaneqarput.

– Ammit pissarsiaavut tamarluinnaasa tunisinaavagut. Puisip amia tamakkingajavillugu atortarparput.

Pisisusaqarpoq, ammilli pissarsiarisartakkavut ikiliartor-
put, Marie Larand oqarpoq, taassumalu ammit tunineqartar-
tut amerlinissaat pingaaruteqartorujussuusooq ilassutigaa.

Mersortarfiit piffinni amerlanerni

Ammit namminerlu tunisassiat tunineqartarput.

– Soorunami amernik tunisassiornitsigut annertunermik naleqarnerulersitsisarpugut, ammilli aamma tunisarpavut, Marie Larand oqarpoq.

– Kalaallit Nunaanni suliarisinnaasavut tamaasa taavanii-
tiinnartarpavut. Ukiunili kinglarni arfineq pingasuni tuni-
sassiat annertuumik amerlineranni, annertuut allanut imis-
sutigineqarput. Qaqortumi mersortarfiup naammassisinnaa-
sai killeqarput – tamanna sulisunut ilinniarsimasunut
tunngatillugu, aammali maskiinanik atortunut tunngatillugu.
Qaqortumi amernik suliarinninneq pikkoriffigineqarneru-
voq, tassanilu kamippaliorneq kamippaliornerlu annikinne-
rusumik misilittagaqarfigineqarput, taamaaliornermilu
aamma maskiinat immikkut ittut pisariaqartinneqarput.

Maskiinat taamaattut Qaqortumi pigineqanngillat.

Taamaammallu taavani kalaallit tunisassiarisartagaat, soorlu
aaqqatit, kavaajat, isersimmatit il.il. tunisassiarineqartarput,
taakkulumi Great Greenlandip tunisartagaani amerlanerpa-
apput. Tamatumalu saniatigut Danmarkimi, Grækenlandimi,
Georgiami Portugalimilu mersuunneqartarpugut.

Oqaluttuarisaaneq pingaaruteqarpoq

Kalaallit immikkuullarissumik puisinniartarnerannik oqalut-
tuaq aamma pingaaruteqarpoq. Puisit nujuartat amerlasoo-
rujussuunerat, nungutaanissamullu aarlerinartorsiunnginne-
rat taamatullu aamma inuit piniariaasitoqaat atorlugu pini-
arneqartarnerat pisisartut ilisimassavaat.

– Great Greenlandimi sulisutut puisit amiinik sulinita
qanoq Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaaneranut nunarsuup
sinneranut pitsaasumik sunniuteqarnera tulluusimaarutigiso-
rujussuuara. Suliffeqarfipput Kalaallit Nunaanni isumalluu-
tinik atuinermi assassoriaatsimillu attassinermi nukittuumik
ingerlatsivoq, Marie Larand erseqqissaavoq.

Great Greenland piniartut suleqatigalugillu pinartut amernik
pisiortorfini pillugit sulivoq. Taakku taakkununga ”sapiit-
suliortuupput”, piniartullu tulluusimaarutigineqarput.

- Tunisassiamik pinngortitamik aallaaveqartumik pitsaasumik Kalaallit Nunaannut tamarmut iluaqutaasumik pilersuisupput. Sulinerat sakkortuvoq piviusuullunilu, minnerunngitsumillu taakkununga piffimmilu najugaannut iluaqutaalluni.

- Great Greenlandimi ammit taakku tunisaat kusanartut tunisassiatut ineriikkatut nunarsuarmut tamarmut siaruaas-sinnaagatsigit qujamasuutigeqarput.

Puisip amia Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaaneranut kultu-rianullu annertoorujussuarmik attuumassuteqarpoq.

Kinguaariippassuarni puisinniarneq kalaallit aningasarsior-neranni nerisassaqaarnikkullu atorussaqaarnikkullu qitiulluni.

Great Greenlandip kingornussaq taanna nunarsuarmut muteerniusumut ingerlateqqippaa.

- Puisit amiinit tunisassianik nuimasunik pitsaanerpaanillu suli pilersitsiniartuarpugut, peqatigisaanillu periusitoqqat pingaartitallu illersorlugillu ataqqivagut, taanna oqarpoq, imalu erseqqissalluni:

– Nittarsaassinitsinni tunisat ataasiakkaat oqaluttuassartaata oqaluttuarinissaa aalluttarparput, piniartunik kiisalu puisit amiisa nunatsinneersut pitsaaqutaanik erseqqissaateqartarlu-ta.

Nittartakkakkut tuniniaaneq

Tunisassiat naammasseriikkat amerlanerpaat Danmarkimi Kalaallillu Nunaanni tuni-neqartartut Marie Larandip oqaatigaa, tunisassiallu amer-lanersaat takornarianut tuni-neqartarput.

Assersuutigalugu Kanger-lussuarmi takornarianut tuni-sassiarpassuit tunineqartar-put.

– Takornariat tamarmik Great Greenlandip tunisassia-nik angerlaasserusuttarput. Taakku annertuujusinnaapput annikitsuusinnaallutilluun-niit. Taamaammallu mittarfit-taassat ammarnissaat takor-nariallu tunisassiatsinnik piserusuttut amerlinissaat qilanaareqarput, Marie Larand oqarpoq.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Great Greenlandili nunatsinni nunanilu allani pisisartunut assigiinngitsorujussuarnut saaffiginnippoq. Pisisartut puisip amianik immikkuullarissumik pitsaasumik, immikkut tamarmik Kalaallit Nunaanni kulturimut pingaarutilimmik oqaluttuassartaqartunik pingaartitsisut.

Nittartakkatigut saqqumilaarnikkut pisisartunut anngussinnaaneq suliffeqarfiup annertuumik atorluarpaa. Great Greenlandip qarasaasiakkut isaariai (webshop, Facebook, Instagram, email-ikkut nittarsaassineq) suliffeqarfimmik nunarsuarmut siaruarterisuupput, taamaalillutillu saqqumilaartitsillutik aammalu tunisassianik immikkuullarissunik Kalaallillu piniariaasiannik oqaluttuamik siaruarterisuullutik.

Great Greenlandip puisip amianik tunisassiaanik piumanninneq annertusiartorpoq, pisiniafiillu pisiortortut nunarsuarmi piffinnit tamaneersut ullut tamaasa webshop aqutigalugu amerliartorput.

– Peqatigisaanik Kalaallit Nunaat tamakkerlugu piffinni niuertarfiutilinnik suleqateqarlupugut, taakkulu aamma oqaluttuap ingerlateqqinnera pikkoriffigalugulu puisip amiinik nunatsinneersunik tunisassianik pisisartuminnut takor-narianullu nioraalluarpud, Marie Larand oqarpoq.

Great Greenland International nunatsinnut attuumasunik pisoqartitsisarnerni kulturikkullu pisoqartarnerani ukioq tamaat peqataalluarpud, tassanilu tunisassiat immikkuullarissut nittarsaanneqartarput. Taamaaliortarneq tuniniaaffippassuillu kiisalu nittartakkakkut tuniniaaneq Great Greenlandip puisillu amiisa nunatsinneersut ilisimaneqarne-ranik annertusaasuvoq, taakkulu tamarmik malitsigisaan-ik pisisartut pisariitsumik annguffigineqartarput, tuniniaa-nermi pisortaq oqarpoq.

Nillertormiut

Great Greenlandip pisisartui nunarsuaq nillertoq tamakker-lugu siaruarsimappud – Mogoliamit Canadamut.

– Pisisartuvut pitsaanerpaat tassaappud tunisassiatsinnik iluaquteqarluparnepaat. Tassa inuit piffinni nillertuni naju-gaqartut.

Great Greenland aamma Kinamik suleqateqarpoq, taakku-nunngalu siusinnerusukkut amerpassuit tunineqartarput, taakkulu coronap nalaani uumasunik nujuartanik inerteqqu-teqarnerat pissutigalugu Great Greenland puisit amiinik Kinamut tunisisinnaajunnaarpoq.

Jacob Isbosethsen Nunatta Beijingimi sinniisoqarfianeersup paasissutissiissutigaa, nammineq paasitinneqarnini malillu-gu suli uumasunit nujuartanik tunisassiat eqqussorneqarne-rat inerteqqutaasoq, soorlu puisit amii.

– Maannakkorpiaq inerteqqutip tamatuma atorunnaarsin-neqarnissaa pillugu ilisimasaqanngilagut, aallartitaqarfilli, Kinami oqartussaasut politikikkullu suliniaqatigiiffiat inger-laavartumik oqaloqatigilluarpud, tassanilu puisit amiin-ik, taakkunangalu nioqqutissianik Kinamut tuniseqqissin-naalernissaq siunertaralugu Naalakkersuisut siunnersuutininik saqqummiusserusunnerat erseqqissaatigaarput, taanna Sermitsiamut oqarpoq.

Naalakkersuisut: Vi skal være mere selvforsy- nende

Naalakkersuisut vil skabe et mere selvforsynende Grønland, og har derfor igangsat et strategiforløb, der skal afdække alle barrierer, der står i vejen for udbredelsen af lokale fødevarer herunder prissammensætning.

Inden udgangen af i år forventer Naalakkersuisoq for Selvforsyning Kalistat Lund at kunne præsentere landets første selvforsyningsstrategi, hvor den styrende vision er, at “alle borgere har adgang til gode sunde lokale fødevarer og oplever en forbedret fødevareforsyningsikkerhed igennem grønlandske produkter”.

Det nye initiativ fremgår af et svarnotat fra Kalistat Lund til IA-medlemmet Mariane Paviassen, der har stillet et beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse af, “hvilke prismæssige faktorer danner grundlag for grønlandske madvarer i butikkerne”.

Attraktive priser

- Redegørelsen skal samtidig pege på, hvordan varerne kan gøres prismæssigt mere attraktive for forbrugerne, lyder det i beslutningsforslaget.

Forslaget bliver modtaget med kyshånd af Naalakkersuisut, der understreger, at det er en politisk prioritet at øge den nationale selvforsyningsgrad, “hvor vores madkultur er bevaret og beskyttet, og er viderebragt med stolthed fra generation til generation”.

- For at lykkes med at øge den nationale selvforsyning er det nødvendigt at opnå en forståelse for faktorer, der udfordrer hjemmemarkedet, og også de faktorer, der driver hjemmemarkedet. Det er derfor et centralt element i arbejdet at kortlægge alle udfordringer, muligheder og barrierer, oplyses det i svarnotatet.

Flere involveres

- Vi vil arbejde os hen mod at sikre et stærkt marked for lokale varer, med konkurrencedygtige priser, øget synlighed og høj kvalitet. For at opnå dette vil vi bringe alle sektorer

ind i at være en del af løsningen. Producenter, grossister og detailkæder skal samarbejde om at skabe fælles løsninger til gavn for forbrugerne. At øge landets selvforsyning er i vores alles fælles interesse, og ingen kan gøre det alene, oplyser Kalistat Lund.

Det er planen, at strategien skal indeholde konkrete mål, delmål og initiativer for at opnå en øget national selvforsyningsgrad før år 2030.

Mindske afhængighed

- Strategien vil bidrage med nogle rammer for, at den lokale fødevareforsyning bliver mindre omkostningstung for borgerne. På den måde kan vi maksimere udnyttelsen af egne ressourcer, mindske afhængigheden af omverdenen, fremme vores erhverv, mindske madspild og forstærke vores kultur og stolthed, lyder det fra Kalistat Lund.

Naalakkersuisut er lydhør over for Mariane Paviassens beslutningsforslag og har lavet et ændringsforslag, hvori de prismæssige faktorer indgår i det videre strategiarbejde, hvis resultater skal omdeles til Inatsisartuts medlemmer inden udgangen af 2024.

**Kujataani Asaasoq ApS
Sydgrønlands Rengøring ApS**

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

**asaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq**

**Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Puisinniartarpisi aalakoortlusilu? Kalaallit Danmarkimi ilinniar- tut politikerinut paasissutis- siisut

Kalaallit ilinniartut Marienborgimut marlungornermi qaaqqucipput, tassanilu ilinniartut ajornartorsiutit Danmarkimi nalaattagaat politikerinut paasissutissiisutigaat.

Ilinniartut angerlarsimaffimminnit kilometerit tusindilikkaanik ungasitsigisumut aallarlutik siunissamut takorluugartik anguniarlugu Danmarkimut ilinniariartortarput.

Kalaallit Danmarkimi ilinniartut 50-it missaanniittut Danmarkimi inuunermik nutaamik aallartitaqaraangamik ajornartorsiutit ilaat nalaattatik politikerinut Marienborgimut oqaluttuariartorpaat.

Kalaallit folketingimut qinikkat, Aaja Chemnitz (IA) aamma Aki-Matilda Høegh-Dam (Siumut) aqqissuussinnermut suliniuteqartuupput, danskillu ministeriunerat, Mette Frederiksen Marienborgimi sumiiffissaqartitsissuvoq.

Ministeriunerullu ilinniartut "isumakkut ammaffigineqar-nissaannik nipangersimasoqarnissaanillu" neriorsuiffigai. Ilinniartoq, Naja-Theresia Høegh Qaqortumeersoq Marienborgimi nerrivimmi qalilerneqarsimasumi issiasut ilagaat. Taassuma nunatsinnit ilinniariartortuulluni atugarliorneq kiserliorneq nalaanneqarsinnaasut politikerinut oqaluttuariartorpai. Tassungalu Københavns Universitetimi inatsisile-rituunngorniarfimmi ukiut pingajussaanik ilinniarfimmini isummat pigiliutiinnakkat ilungersunarnerpaanerapai.

- Ilinniarnernup aallartinneranit sapaatip akunnerani siuller-mi oqartoqarsimavoq, "nå, Naja-Theresia, susarpisi? Puisinniartarpisi aalakoortarlusilu?."

- Soorunami kalaaliunera puisinniartarnerlu tulluusimaaruti-gilluinnarpakka, kisianni taama nuanniitsumik oqaasertaliif-figineqartarneq uggornarpoq, 23-nik ukiulik, Naja-Theresia Høegh oqarpoq.

Ilinniaqataat nunarput pillugu ilisimasaqanngitsut

Naja-Theresia Høegh ilinniarnermi avatangiisinut ilaaler-niarneranut isummat pigiliutiinnakkat ajornakusoortitsine-rusimapput.

- Ilinniartoqatinit kalaallit oqaluttuarisaanerannik kulturian-nillu ilisimanninngitsunit nuanninngitsumik oqaasertaliine-rit oqaaseqarnerillu ataatsimut pissutigalugit peqataaninneq-anngitsutut msiigisimanartarpoq, taanna oqarpoq.

Tamanna Michael Brop ilisarilluarsinnaavaa. Taanna Kalaallit Nunaat Issittorlu pillugit Københavns Universiteti-mi ilinniarpoq. Naallu ilinniakkami kalaallit kulturian-nik ilisimasaqarfigaluartoq taassuma ilinniarnermi avatangiisini allani isummat pigiliutiinnakkat nalaattarsimavai.

- CBS-imi ilinniarnikuuvunga, tassani ilaatinneqannginneq assigiinngisitsivigineqarnermillu oqaaseqarfigineqarnerit soorlu "grønlænderstiv" tassa "kalaaleq aalakuungaatsiar-toq"-mik iqaaaseqarfigineqarnerit allatigullu ammip qalipaa-taa tunngavigalugu immikkortitsiviginninnerit nalaappakka, taanna oqarpoq.

Taakkulu Danmarkimi ilinniartuni oqaaseqarfigineqarner-nik nalaassaqarsimasunik kisimiinngillat. Kalaallit Danmarkimi ilinniartut pingasuugunik marluk isummanik pigiliutiinnak-kanik oqaaseqarfigineqarnermik nalaassimasarput, ilinni-artullu tallimaagunik ataatsip assigiinngisitsinermik pissusi-lersorfigineqarneq nalaassimasaraa, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Insitutimit siora nalunaarusiap takutippaa.

Danmarkimut tikinnermi paasissutissiinerup pitsaanerunis-saa inissarsionermullu ikiuisoqarnissaa ilinniartut nammin-neq innersuussutaasa ilagaat.

Kalaallit Nunaat nutaaliaanerusoq pillugu ilisimasaqar-nerusoqarnissaa

Ministeriunerup, Mette Frederiksenip (S) innersuussutit

tigullugit oqaloqatigiilluni ataatsimiinnerup kingorna oqaatigaa.

- Oqaluttuaat tusarnaarlugit assorujussuaq paasisaqarnarpoq.

- Danmarkimut nuunneq ajornakusoornerpaassasoq eqqarsaatigisarakku attortissutigeaara. Ilaannullumi aamma taamaappoq, kisianni aamma Kalaallit Nunaannut nooqqinneq inissaqarnissaq suliffissaqarnerlu eqqarsaatigalugit aamma ajornakusoorsinnaavoq. Taamaammat ullumi isumassarsiarpassuaqarpugut, ingerlateqqissavagullu.

Mette Frederiksen nalunaarusiat arlallit kalaallit danskit inuiaqatigiivini assigiinngisitsiffigineqartutut misigisarsarnerat ilinniartullu ilinniarmiminni assigiinngisitsiffigineqartutut aamma misigisaqartarnerat takutippaat. Danskit naalakkersuisui taamaattoqartarunnaarnissaannut qanoq iliuuseqarusuppat?

- Uagut danskit oqaluttuarisaanermit aallaaveqartuinnaangitsunik aamma nunat marluk oqaluttuarisaanermi atasuteqarneranniingitsoq Kalaallit Nunaannik nutaaliaanerumik ilisimasaqarnerulernissarput pisariaqartoq ullumi oqaluuserisatta ilagaat.

- Taamaammat ammip qalipaataanik immikkoortitsinermik assigiinngisitsiffiusumillu misigisaqarfiusartumi oqartussatut inuiaqatigiittullu iliuuseqassasugut ersarippoq, taanna oqarpoq.

Angerlaqqinnissamut piareernissaq

Ilinniakkamik naammassinnereerlutik angerlaqqittut amerlanerulernissaannut aalajangiisartut qanoq iliuuseqarsinnaanerat kalaallit ilinniartut oqallisigisaannut aamma ilaavoq. Kalaallit aalajangiisartut ataatsimiittarfimmiittut Kommuneqarfik Sermersuup borgmesterianik Avaaraq S. Olsenimik (IA), Avannaata Kommuniani borgmesterimik Palle Jeremiassenimik (attaviitsoq) ilaqarput.

Ilinniartut 50-it missaanniittut Marienborgimut ornigupput. Danskit ministeriunerat Mette Frederiksen (S), danskit ilinniartitaanermut ministeriat, Christina Egelund (M) Kommuneqarfik Sermersuumi borgmesteri Avaaraq S. Olsen, Avannaata Kommuniani borgmesteri Palle Jeremiassen (attaviitsoq), kalaallillu folketingimut qinikkat Aaja Chemnitz (IA) aamma Aki-Matilda Høegh-Dam (Siumut) politikerit takuttut ilagaat.

Kalaallimmi Danmarkimut ilinniariartortut affaat ilinniakkaminnik naammassinninnerannit ukiut pingasut qaangiutut nunatsinnut sulil angerlaqqissimangillat.

Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisit tamanna takutippaat. Tamannalu angerlarsimaffimmik pilersitsinissamut ajornakusoortitsisumik inissaqarnissap suliffissaqarnissallu qularnarneranik pingaartumik pissuteqartoq, ilinniartut oqarput.

Naja-Theresia Høegh aamma Michael Bro nalornissuteqangillat. Taakku ilinniakkaminnik naammassinnikkunik angerlarniarput.

- Nunatsinni attavigissaarneruvunga, taamaammat Danmarkimi sulilernissara takusinnaanngilara.

- Qujanartumik Danmarkimi kalaallinut ataatsimoorluratarpunga. Avalammiittaarpunga. Taamaammat naalakkersuisut kalaallit Danmarkimi ataatsimoornerannut pitsanngorsaa-taasumut tapiissuteqaannartarnissaat neriutigaara, Naja-Theresia Høegh oqarpoq.

Ny turismelov: Turistaktører skal have autorisation

Naalakkersuisut vil have indført en autorisations-ordning, der skal gælde for turistvirksomhederne her i landet. Et lovforslag er netop sendt i høring.

En udvikling af turismen her i landet skal ske under hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø og bæredygtighed.

- Det vurderes, at den mest hensigtsmæssige måde at fremme denne udvikling på er ved at fastlægge rammer for den virksomhed, der udøves på turismeområdet, fremgår det af bemærkningerne til den nye turismelov, der som overordnet mål har, "at landets borgere i alle henseender skal have forrang på alle fronter".

Tildelingen

Naalakkersuisut forestiller sig, at en autorisation kan tildeles for en tidsbegrænset eller tidsbegrænset periode, og den kun gælder for nærmere bestemte områder i Grønland.

- Der bør blandt andet foreligge krav til rettighedshaverens tilhørsforhold til Grønland og skattepligt hertil. Derudover bør der stilles krav til, at ansøgeren har udfærdiget en sikkerhedsplan for de konkrete turistaktiviteter, som vedkommende ønsker at udbyde, samt at der er tegnet en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse. Endvidere bør der være mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastlægge nærmere krav om, at turistvirksomhed sker på en sådan måde, at der tages hensyn til bæredygtighed, står der i bemærkningerne.

Det oplyses, at man vil undtage "fysiske eller juridiske personer, der anvender motoriserede fartøjer til at fragte turister til eller fra Grønland" skal undtages kravet om autorisation.

- Hvis de motoriserede køretøjer skal anvendes til at udbyde udflugter eller andre ydelser omfattet af turistvirksomhed i medfør af indeværende inatsisartutlov, bør der være krav om autorisation, bliver det understreget.

Tilsyn

Med en autorisationsordning følger et tilsyn, som skal sikre, at kravene i autorisationen bliver overholdt.

- Det er vurderet, at det blandt andet som led i tilsynet bør være muligt for tilsynsmyndigheden uden retskendelse at få adgang til alle dele af virksomheder og aktiviteter, der er omfattet af inatsisartutloven, hvis det er påkrævet for at kunne gennemføre tilsynsforpligtelser, oplyses det.

Det bliver oplyst, at en ansøger skal have udfærdiget en sikkerhedsplan, som indeholder en risikovurdering, "der skal omfatte en vurdering af de potentielle risici forbundet med en bestemt aktivitet, og dels indgå en beredskabsplan, der skal være baseret på risikovurderingen af den konkrete aktivitet, og som skal indeholde en beskrivelse af foranstaltninger, der skal træffes i tilfælde af overhængende fare eller ulykke". Der vil dog være mulighed for, at Naalakkersuisut kan dispensere fra kravet om en sikkerhedsplan, "hvor der foreligger væsentlige hensyn til turistaktøren eller særlige samfundsmæssige hensyn".

Det er samtidig et krav, at autorisationen først udstedes, hvis ansøger har tegnet en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

Zone-inddeling

Et andet og helt særligt tiltag i den nye turismelov er en zoneinddeling for erhvervsmæssig virksomhed og adgang for færden for personer inden for zonerne.

- Det vil f.eks. være hensigtsmæssigt, at der kan fastsættes vilkår, der indebærer, at der alene kan udøves erhvervsmæssig virksomhed inden for en konkret zone eller inden for bestemte tidsrum af hensyn til f.eks. den omkringliggende natur, dyrebestand eller anden erhvervsmæssig virksomhed såsom erhvervsfangere. Af tilsvarende grunde vil det være hensigtsmæssigt at regulere og herunder begrænse færden og ophold inden for nærmere bestemte områder, står der i bemærkningerne.

Naalakkersuisut vurderer, at det vil være mest hensigts-

mæssigt, at kommunerne får indflydelse på, hvilke områder i kommunen, der eksempelvis bør være underlagt særlige restriktioner.

Tre forskellige zoner

Det foreslås, at man kan operere med forskellige zoner, som indebærer forskellige vilkår for virksomheden og turssterne.

- Det kan f.eks. være en grøn zone uden restriktioner, en gul zone med særlige krav og kriterier tilknyttet samt en rød zone med et fuldstændigt forbud mod at udøve erhvervsvirksomhed og / eller færden og ophold, lyder forslaget.

Naalakkersuisut forventer, at lovforslaget vil have en positiv økonomisk konsekvens for det offentlige via øget beskæftigelse og omsætning, men noterer dog, at forslaget vil kræve personalemæssige ressourcer “til behandling af ansøgninger, meddelelse af autorisationer samt tilsynsforpligtelser”.

Negative konsekvenser

For erhvervslivet er der også en lang række negative forhold af økonomisk karakter, bliver det oplyst, hvor man lister følgende op:

En autorisation kan indebære behov for at ansætte yderligere medarbejdere, indkøb af nyt udstyr forbundet med en konkret turistaktivitet eller lignende.

Det kan have negative administrative konsekvenser at skulle efterleve vilkårene, herunder at dokumentere overholdelse af forslagets bestemmelser med hensyn til rapportering og i forbindelse med tilsyn.

Zoneinddeling kan have negative økonomiske og administrative konsekvenser

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektro
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatore	Døgnvagt
Belysningsteknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqaqluortoq qullinik errorsiviit
nillataartsiviit allallu*

Arssarnerit A/S

Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500
Vagttlf.: 494530

Aningaasat naleerukkiartornerat 2023-mi apparialaartut

Forbrugerpriser får et lille nyk nedad

Naatsorsueqqissaartarfiup atuisunut ukiup nikinnerani akigitinneqartut naatsorsorpai, ukiullu siulianut saniliullugu 2,2 procentimik qaffassimapput.

2023-p ingerlanerani aningaasat naleerukkiartornerat naatsorsorneqaraangat nunatsinni akit assigiinngitsut tamangajammik qaffassimanerat isiginiarneqartarpoq.

"Inuussutissat" taavalu "ineqarnermut" akit qaffannerat suniuteqarnerpaavoq. Inuussutissat 2,4 procentimik qaffariatut ineqarnej 1,9 procentimik qaffapput.

Akit naleqqersuutaat atuisut tamakkiisumik atuinerisa agguaqatigiissinnerannik uuttuuteqarnera eqqumaffigissallugu pingaaruteqartoq naatsorsueqqissaartarfik paasissutissiivoq.

- Taamaasilluni nioqqutissaqarfinni ataasiakkaani akit tamakkerlutik allannguutaat akinut naleqqersuummut tamakkiisumut annertunerusumik suniuteqarsinnaanngilat, soorlu atuisut ataasiakkaat aamma akit allanngornerat allatut misigisinnaangaat, atuisut namminneq qanoq atuisarneri apeqquataalluni, naatsorsueqqissaartarfik allappoq.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaminini kingullermi naatsorsuutigaat piffissami 2023-miit 2024-mut aningaasat naleerukkiartornerat 7 procentip missaaniisasoq. Tamanna 2023-mi ukiakkut ilimagineqartumit procentpointinik marlunnik ikinneruvoq.

Grønlands Statistik har beregnet forbrugerpriserne ved årsskiftet, og de steg med 2,2 procent i forhold til året før.

I løbet af 2023 har der været prisstigninger inden for næsten alle kategorier, der indgår i opgørelsen over, hvor høj inflationen her i landet er.

Det var således kategorierne "fødevarer" Fogh "bolig", der havde den største indflydelse på den samlede stigning i forbrugerindekset. Fødevarer steg 2,4 procent, mens bolig steg med 1,9 procent.

Grønlands Statistik pointerer, at indekset er vægtet efter en gennemsnitlig forbrugers samlede forbrug.

-Dermed vil alle prisændringer på de enkelte varegrupper ikke have lige stor betydning for det samlede prisindeks, endvidere betyder det også at den enkelte forbruger kan opleve prisændringerne forskelligt alt efter hvordan forbrugers eget forbrugsmønster er, oplyser Grønlands Statistik.

Økonomisk Råd har i sin seneste rapport estimeret, at inflationen for hele perioden 2023 til 2024 kan blive cirka syv procent. Det var to procentpoint lavere en estimatet tilbage i efteråret 2023.

Formanden for Økonomisk Råd, professor Torben M. Andersen, oplyser til Sermitsiaq, at en ny prognose først bliver lavet til september.

- Isoleret set trækker de lavere prisstigninger på brændstof inflationen ned, men hvor det samlede niveau for inflation kommer til at ligge er der ikke noget bud på endnu, siger Torben M. Andersen.